

Esteettömyyttä myös erikoismittaisille ihmisille!

Toimintaohjelma esteettömäksi Euroopaksi

EU:n komission toimeksiannosta on erillinen asiantuntijaryhmä julkaissut v.2003 laaja-alaisen esteettömyyttä koskevan toimintaohjelman, ”2010: Kaikille esteetön Eurooppa”. Siinä esteettömyyttä ja sen kaikkinaista edistämistä käsitellään hyvinkin katavasti käsittäen muutkin tärkeät alueet kuin vain rakennetun ympäristön.

EU-direktiivi edistäisi esteettömyyttä

Eurooppalaisen vammaisliikkeen tärkein poliittinen tavoite eli ns. vammaisspesifisen direktiivin aikaansaaminen ei ole vielä toteutunut. Direktiiviehdotus sisältää kattavat esteettömyyden säädökset niin rakennetusta ympäristöstä kuin kulkuvälineistä mukaan lukien juna-, meri-, laiva- ja maantieliikenne, sekä antaa aikarajat tehtäville muutoksille.

IT 1-2/2005

Puutetta on tahdosta ja ymmärryksestä

Tutkimustietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi. Marjo-Riitta Reinikainen Jyväskylän yliopistosta väitti, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoittelevista laeista, säädöksistä ja julkilausumista ei ole puutetta, vaan tahdosta ja ymmärryksestä.

IT 1-2/2005

Haemme muutosta!

Onneksi ns. vammaisten asioita saatu viety aimo askelin eteenpäin hitaasti ja jopa tuskallisesti. Nyt pitää ottaa huomioon myös kaikki ne erityisryhmät, jotka ovat täysin vastaavassa asemassa fyysisten ominaisuuksien osalta, eli eivät kykene fyysisten ominaisuuksiensa vuoksi toimimaan elinympäristössään yhdenvertaisesti.

Olemme huomanneet, että erikoiskokoisia ei kohdella yhdenvertaisesti. Ei kotimaassa, kuin ei myöskään kansainvälisesti. Joissakin maissa erikoiskokoinen saa vammaislakien mukaisen kohtelun helpottaakseen omaa ja perheensä toimintaa. Näin ei meillä vielä toimita.

Kehitämme yhdistyksen hallituksen ja yhteistyökumppanien kanssa asiaa eteenpäin. Haemme muutosta.

Maailman terveysjärjestön **WHO:n mukaan myös pituus on liikuntaeste**. Sijainta huolimatta ei pituutta oteta juurikaan huomioon laissa, asetuksissa ja suosituksissa, vaikka:

- Pitkät lyövät päänsä markiiseihin, oven-sulkijoihin, ovenkamanoihin, mainos-

kyltteihin, sprinklereihin, kattolamppuihin, sängynpäättyihin. (Kuka ajattelee pitkän sokean kohtaloa?)

- Armeijassa alokkaiden vessoihin saatiin ovet Elisabeth Rehnin toimesta, mutta ei se paljon auta silloin, jos polvet jäävät ulkopuolelle pitämään ovea auki, kuten usein muuallakin julkisissa wc-tiloissa. Joskus tilavampiin inva-vessoihin ei anneta avaimia ns. terveen ulkonäön omaavalle.

- Keittiö- ja muut kiintokalusteet ovat liian korkealla tai matalalla. Kotityöt aiheuttavat selkä-, niska- ja hartiasärkyä. Ainaisen kurkottelu ja kiipeily on onnettomuusriski. Verhojen laittaminen on jopa vaarallista lyhyille, samoin kuin astioiden laittaminen yläkaappeihin tuolin avulla.

- Pitkien sängyt eivät mahdu standardimakuuhuoneisiin. Hotelleissa maksamme erikoismittaisista sängyistä jopa puolet enemmän tai yövymme päädyllisen sängyn sänkytöällä, vaikka kuluttajaviranomaiset suosittelevat hinnan alennusta. Erikoismittaiset vuodeaatteet maksavat enemmän, ja ne joudutaan teettämään.

- Peilit ovat liian matalalla tai korkealla.

- Suihkujen tangot ovat liian matalalla, Suihkukaapit ovat niin ahtaita, ettei voi kumartua pesemään varpaita! Vesi lentää matalien suihkuineiden yli.

- Rakennusmääräysten matalimmat julkiset tilat saavat olla vain 195cm korkeita.

- Lyhyet: liitu- ym. tauluille ei ylety kirjoittamaan

- Yleisillä paikoilla naulakat ovat liian korkealla/matalalla. Takkia ei yllä ripustamaan naulakkoon eikä hattuhyllylle yllä / pitkä takki roikkuu maassa.

- Lyhyet: Puhujanpöntöt ovat auditorioissa ja kokoussaleissa liian korkealla lyhyille puhujille. Pöntön sisään piiloon voisi laittaa ulos vedettävän askelman, jonka päällä lyhyempi puhuja voisi seistä.

- Julkisissa kokoustiloissa pöydät ovat liian korkeita/matalia.

lääkkäämpien lukulasit on säädetty normaalille lukuetaisyysdelle, joka on 40 cm. Etäisyyttä tulee liian vähän/paljon ja näkeminen hankaloituu. Isokokoiset eivät mahdu auditorioihin ollenkaan istumaan, eivätkä lyhyet yletä istuimelta pöydällä kirjoittamaan.

- Sairaita pitkiä ihmisiä kuljetetaan paareilla ahtaassa porraskäytävässä sekä kotona noudettaessa että perillä sairaalassa pystysuorassa asennossa, koska pitkä ihminen ei mahdu hissiin - pystyyn eikä vaakaan.

- Teattereihin eikä katsomoihin mahdu istumaan, tai lyhyet eivät näe mitään

pidempien selän takaa. Penkit ovat liian korkeat, jolloin jalat eivät yletä maahan. Seistenkään ei näe mitään, jos muut seisovat. **Rakennusmääräykset eivät ota huomioon erikoiskokoisia.**

- Pitkät istuvat lentokoneessa käsinojalla matkan aikana (ei turvavyötä kuin tuskaisen nousun ja laskun aikana, ei päästä polviin vaaratilanteessa.) Linja-autoissa, lentokoneissa, eikä junissa ole riittävästi jalka- eikä hartiatilaa, eikä niskatukea. Tuskaisinta on talvivaatteissa.

- Lyhyille henkilöille istuimet ovat liian korkeita. Jalat eivät yletä lattialle, jolloin reiden alaosa jää puristuksiin ja estää verenkiertoa. Matkatavara-hyllyt ovat liian korkealla (junat, lentokoneet). Lentokoneissa matkatavaratilaan yltää vain penkillä seisten.

- Kulkuneuvoissa pahimmat istuimet ovat sellaiset, joiden selkänöja on erityisen kaartuva, koska kuopat osuvat väärin paikkoihin. Jos tukea ei ole jaloilla eikä selällä, tai niskatuki painaa yläselkää, joutuu hankalaan asentoon, mikä haittaa matkantekoa ja aikaa myöten aiheuttaa terveydellisiä haittoja.

- Autojen liikenneturvallisuus on puutteellista, sillä pitkän pää tai jokin muu ruumiinosa nojaa auton rakenteisiin. Iso kenkä painaa yhtä aikaa kaasua ja jarrua (kolarivaara), polvi on jatkuvassa kosketuksessa rattiin, niskatuki ei riitä, perhe ei mahdu autoon, eivätkä lapset turvautuimiin. Tilavimmat autot maksavat liikaa, eivätkä niidenkään sisätilat ole suunniteltu erikoiskokoisille.

- Lyhyet eivät yllä katsomaan auton ikkunasta, jos istuinta korottaa, jalat eivät ylety polkimille. Turvavyöt ovat kaulan kohdalla, jolloin turvavyöstä tulee hirttonaru.

- Autojen muutostöille ei ole maksajaa, mikäli erikoiskokoinen ei saa tukea vammaislakien perusteella. Ensin hänellä pitää olla vamma, vika tai sairaus. Pituus tai sen puute eivät yksistään riitä syyksi. Samanmittainen diagnoosin saanut henkilö on oikeutettu tukien.

- Bussien katossa oleviin pysäytysnappuloihin lyhyt ei yllä.

- Sairaaloissa sairaalasängyn jatko-osa ja -patja ovat hukassa, parit ovat lyhyitä ja kapeita - ambulanssin takaovi on jätettävä auki, jalat ulkopuolelle (tositapaus Turusta). Terveydenhoidossa tutkimusvälineiden säädöt tai koot eivät riitä, esim. mammografiatutkimus ja kurkkututkimus. Lyhyille ei viitsitä aikuiste osastoilla hakea lasten tutkimusvälineitä.

- Kiellettyjä ammatteja iso - ja pienijalkaisille ovat mm kokki, metsuri, metallimies, ambulanssilääkäri, poliisi, maatalouslommittaja, varastohenkilö, lentäjä, lentoemäntä, vartija, jne. Lakisääteisissä henkilösuojaimissa koot puuttuvat, ja ergo-